

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОЈУЗОТ НА ДРУШТВАТА
НА ИСТОРИЧАРите НА СР Македонија

Издавачки совет: претседател, ВОЈИСЛАВ КУПЕВСКИ, членови: ТРАЈАН АНГЕЛЕВСКИ, ВЕЛИМИР БРЕЗОВСКИ, ТАТЈАНА ВЕСЕЛИНОВА, НАУМ ДИМОВСКИ, СПАСЕ КУЉАН, ГАЛЕНА КУЦУЛОВА, ХРИСТО МЕЛОВСКИ, СИМО МЛАДЕНОВСКИ, ДАРИНКА ПАЧЕМСКА, ЈУБИЦА СТАМАТОСКА, АЛЕКСАНДАР СТОЈАНОВКИ, БЛАГОЈА ЦВЕТКОВСКИ.

Редакција: ЦВЕТАН БЕЛИЧАНЕЦ, ЈОВАН КОЧАНКОВСКИ, АЛЕКСАНДАР МАТКОВСКИ, ХРИСТО МЕЛОВСКИ, НИЈАЗИ ХАЦИАМЗИ.

Главен и одговорен уредник: ХРИСТО МЕЛОВСКИ

Секретар на редакцијата: ДАРИНКА ПАЧЕМСКА

Издавач: Сојузот на друштвата на историчарите на СР Македонија

Јазична лектура: КСЕНИЈА ЦИДРОВА-МАКЕДОНСКА

Насловната страна ја изработи БИСЕРКА ФИЛИПОВА

Адреса на редакцијата и на администрацијата
Сп. „Историја“, Филозофски факултет, Историски семинар, Скопје

Препечатувањето се дозволува во согласност со редакцијата и наведувањето на изворот. Списанието излегува двапати годишно ракописите не се враќаат; годишна претплата изнесува за членови на Сојузот на друштвата на историчарите 40 динари, за нечленови и установи 50 динари, за странство 100 динари, за ученици и студенти 20 динари; цената на одделен број 25 динари а за странство 50 динари

Претплатата се уплатува на чековна сметка:
40100-678-955, СОК, Скопје,

„Историско друштво на СРМ“ — за „Историја“

Универзитетска печатница „Кирил и Методиј“
— Скопје

Тираж 3 000 примероци

ИСТОРИЈА

СПИСАНИЕ НА СОУЗОТ НА ДРУШТВОТО НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА
СР МАКЕДОНИЈА

год. XV

Скопје 1979

Број 2

С О Д Р Ж И Н А

СТАТИИ — ПРИЛОЗИ

	Стр.
Ангел Чемерски, Секогаш на извориштата на Револуцијата — — — — —	5
Љупчо Арсов, Создавањето и развојот на Комунистичката партија на Македонија — — — — —	11
Томо Томоски, Преспа во средниот век — — — — —	49
Димитар Димески, Општествено економските прилики во Македонија (1878—1903) — — — — —	81
Манол Пандевски, Развиток на политичкиот живот во Европска Турција во периодот на младотурското уредување (1908—1912)	105
Владо А. Ивановски, Крушевската република низ документацијата на Народноослободителната војна и Револуција во Македонија 1941—1945 — — — — —	117
Ташко Мамуроски, Трагедијата на деветте антифашисти на Пајак Планина — — — — —	131

МАТЕРИЈАЛИ

Александар Матковски и Кемал Аручи, Македонија и соседните области во хрониката „Беда“ — и ул. веки“ од Коџа Хусеин (1328—1491)	137
---	-----

НАСТАВА

Воjo Д. Кушевски, Кон можностите за користењето на портретната пластика од Народноослободителната војна и Револуцијата во наставата по историја — — — — —	177
Владо Шарковски, Обопштување за Народноослободителната војска и партизанските одреди на Македонија со користење на споменикот на паднатите борци за ослободување на Скопје —	191
Горѓи Танковски, Индивидуализирана настава — — — — —	203
Гурѓевка Донеска-Тренчевска, Користењето на училишните емисии во наставата по историја — — — — —	215

ОСВРТИ

Александар Трајановски, Творечки растеж на манифестицитета „Десет дена Крушевска република“ — — — — —	225
---	-----

БИБЛИОГРАФИЈА

- Кочо Сидовски**, Петти прилог кон библиографијата на Битола и Битолско 451

КРИТИКА И ПРИКАЗИ

Д. П., Прилози за Илинден II 1978, Крушево 1979, 979. — — —
 Н. Ц., Прилеп и Прилепско во НОВ 1942 година, Скопје, 1978, кн. I
 — 528, кн. II — 555. — — — — —

С М., Извори за ослободителната војна и Револуцијата во Македонија 1941—1945, том I, кн. 6, Скопје 1979, 489. — — —

Р. X., Bibliographia historicoo-economica Jugoslaviae, Zagreb, 1978 —

А. Т., Македонскиот револуционерен печат, Скопје 1979, 269. — —

М. З., Македонија како природна и економска целина, Скопје, ИНИ
 1978, 347. — — — — —

К. Ц.-М., Гласник, Институт за национална историја, год. XXII, бр.
 1—2, Скопје 1978, 329. — — — — —

М. М., Списание на Българската академия на науките, година XXIV,
 кн. 5. София 1978, 104. — — — — —

ХРОНИКА И БЕПЕШКИ

Д. П., Борбата на македонскиот народ за национално и социјално ослободување и меѓународното работничко движење, Крушево 1, 2, 3 август 1979. — — — — —

Н. Ј., Научен собир „Прилеп и Прилепско во НОВ 1943“ — —

Д. П., Научен собир „Основањето и развојот на Комунистичката партија на Македонија, Скопје 1, 2, 3. XI 1979. — — — — —

Љ. С., Седми југословенски симпозиум за наставата по историја —

Н. Д., Подобро запознавање со историјата на Југославија и Полска

Р. П., Југословенско-чехословачки научен собир — — — — —

Г. Д.-Т., Училишните емисии по историја во рамките на образовната емисија „Вилипи“ за 1980 година — — — — —

IN MEMORIAM

INHALT

STUDIEN. BEITRÄGE

Angel Čemerski, Immer an den Quellen der Revolution	— — —	5
Ljupčo Arsov, Die Entstehung und die Entwicklung der Kommunistischen Partei Makedoniens	— — —	11
Tomo Tomoski, Prespa im Mittelalter	— — —	49
Dimitar Dimeski, Die gesellschaftlich-wirtschaftlichen Zustände in Makedonien (1878—1903)	— — —	81

Manol Pandevski , Die Entwicklung des politischen Lebens in der Europäischen Türkei während der jungtürkischen Gesellschaftsordnung (1908—1912) — — — — —	105
Vlado A. Ivanovski , Die Kruševo-Republik in der Dokumentation über die Volksbefreiungsrevolution in Makedonien 1941—1945 — — — — —	117
Taško Mamurovski , Die Tragödie der neun Antifaschisten am Pajak-Gebirde — — — — —	131
MATERIALIEN	
Aleksandar Matkovski und Kemal Aruci , Makedonien und die Nachbargebiete in der Chronik „Beda i ul vekai“ von Kodža Husein (1328—1491) — — — — —	137
UNTERRICHT	
Vojo Đ. Kuševski , Zu den Möglichkeiten über die Verwendung der Bildnisplastik aus Volksbefreiungskrieg und -revolution im Geschichtsunterricht — — — — —	177
Vlado Šarkovski , Die Generalisierung über die Volksbefreiungsarmee und Partisaneneinheiten Makedoniens unter Anwendung des Kämpferdenkmals über die Beobfreitung Skopjes — — — — —	191
Đordi Tankovski , Der individualisierte Unterricht — — — — —	203
Durđevka Doneska-Trenčevska , Die Anwendung der Schulsendungen im Geschichtsunterricht — — — — —	215
MISZELLEN	
Aleksandar Trajanovski , Das schöpferische Wachstum der Veranstaltung „Zehn Tage Kruševo-Republik“ — — — — —	225
BIBLIOGRAPHIE	
Kočo Sidovski , Fünfter Beitrag zur Bibliographie Bitolas und seines Gebietes — — — — —	231
KRITIK AND BESPRECHUNGEN	
D. P. , Beiträge zu Ilinden II 1979 Kruševo 1979, 979 — — —	237
N. C. , Prilep und sein Gebiet im Volksbefreiungskrieg 1942, Skopje, 1978, Buch I — 528., Buch II — 555 — — — — —	240
S. M. , Quellen über Befreiungskrieg und -revolution in Makedonien 1941—1945, Bd. I, Buch 6, Skopje 1979, 489 — — — — —	244
R. H. , Bibliographia historico-oeconomica Jugoslaviae, Zagreb 1978	246
A. T. , Die makedonische revolutionäre Presse, Skopje 1979, 269 —	247
M. Z. , Makedonien als Natur- und Wirtschaftsganzheit, Skopje, INI 1978, 347 — — — — —	251
K. Dž. — M. , Almanach, Institut für Nationalgeschichte, Jh. XXII, № 1—2, Skopje 1978, 320 — — — — —	253
M. M. , Zeitschrift der Bulgarischen Akademie der Wissenschaften, Jh. XXIV, Buch, 5, Sofia 1978, 104 — — — — —	256
CHRONIK UND NOTIZEN	
D. P. , Der Kampf des makedonischen Volkes für die National- und Sozialbefreiung und die internationale Arbeiterbewegung, Kruševo 1., 2., 3. August 1979 — — — — —	261
N. J. , Wissenschaftliches Kolloquium „Prilep und sein Gebiet im Volksbefreiungskrieg 1943“ — — — — —	265

D. P. , Wissenschaftliches Kolloquium „Die Gründung und die Entwicklung der Kommunistischen Partei Makedoniens“, Skopje 1., 1., 3. November 1979	— — — — —	268
Lj. S. , Das siebente jugoslawische Symposium über den Geschichtsunterricht	— — — — —	272
N. D. , Ein Besseres Kennenlernen mit der Geschichte Jugoslawiens und Polens	— — — — —	277
R. P. , Das jugoslawisch-tschechoslowakische wissenschaftliche Kolloquium	— — — — —	279
G. D.—T. , Die Schulseendungen für Geschichte im Rahmen der Bildungssendung „Blicke“ für das Jahr 1980	— — — — —	283
IN MEMORIAM		
MANOJLO VELIĆ	— — — — —	287
MITARBEITERVERZEICHNIS		— — — — —
VERZEICHNIS DER VERTRIEBSMITARBEITER		— — — — —